

N:o 101.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 maj 1899.

— — — — Andra Kammaren den 10 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckta motioner
angående registrering af jemväl andra föreningar än sådana,
som hafva ekonomisk verksamhet till sin uppgift.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 55.)

Till Konungen.

Vid innevarande riksdag hafva enskilde motionärer väckt förslag i syfte att jemväl andra föreningar än sådana, som hafva ekonomisk verksamhet till sin uppgift, måtte kunna registreras.

Riksdagen finner detta syfte förtjena beaktande. Med den stora utsträckning, föreningsväsendet erhållit i vårt land, blir det ett mer och mer kämbart behof att erhålla laglig reglering af jemväl sådana föreningar, hvilka icke bedrifva verksamhet af den beskaffenhet, att de falla in under bestämmelserna i lagen angående registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet af den 28 juni 1895. Många föreningar för hufvudsakligen ideelt ändamål ega anseelig lös och fast egendom samt komma på mångahanda sätt i beröring med det ekonomiska lifvets förhållanden, och visa sig härvid ständiga olägenheter af bristen på lagbestämelse angående deras rätt att ingå aftal eller uppträda såsom parter inför domstolar och andra myndigheter.

Särskildt på sista tiden hafva sådana olägenheter framträdt. Medan ännu föreningsväsendet så godt som fullständigt saknade rättslig reglering, torde man i allmänhet icke hafva ifrågasatt annat, än att förening, i hvilken personer sammanslutit sig för ett gemensamt förnuftigt syfte, utgjorde en juridisk person med den rättsliga kapacitet, som i brist på lagstadganden borde anses enligt sakens natur tillkomma densamma. Men efter det genom

ofvanberörda lag af den 28 juni 1895 bestämmelser meddelats angående registrering af vissa ekonomiska föreningar och de med sådan åtgärd förbundna rättsverkningar, har såväl hos domstolarne som bland allmänheten tvekan gjort sig gällande, huruvida den omständigheten, att rättskapacitet uttryckligt tillerkänts de registrerade föreningarne, finge anses innebära, att andra föreningar vore derifrån uteslutna. Riktigheten af en dylik lagtolkning kan visserligen ifrågasättas, men den osäkerhet, som i allt fall förefinnes på detta område, synes Riksdagen vara af beskaffenhet att förtjena de lagstiftande myndigheternas beaktande.

Osäkerheten i fråga om föreningars rättsliga natur sträcker sig äfven till deras inre förhållanden. Riksdagen vill i sådant hänseende erinra, huru som spörsmålet, i hvilken form rättsgiltiga beslut i föreningars angelägenheter skola fattas, mången gång föranledt svårigheter, särskildt då fråga varit om afyttrande af förening tillhörig fastighet. Lagstiftningens ingripande jemväl på detta område torde sålunda kunna anses af behovet påkalladt.

Utan att för närvarande uttala sig om den närmare beskaffenheten af den ifrågasatta lagstiftningen, vill Riksdagen allenast betona önskvärdheten deraf, att, på samma gång reda och säkerhet åstadkommes inom föreningsväsendet, skälig hänsyn tages till bevarande af den frihet, som utgör en förutsättning för utvecklingens ostörda fortgång på detta område. En så genomgripande lagstiftning som den, hvilken införts i fråga om vissa slag af ekonomiska föreningar, torde sålunda knappast vara lämplig för föreningar i allmänhet.

I detta sammanhang torde förtjena nämnas, att ungefär enahanda behof af klarhet, säkerhet och reda i förekommande rättsförhållanden, hvilket i fråga om föreningar synes Riksdagen böra leda till lagstiftning i ämnet, jemväl kunna, åtminstone i viss mån, göra sig gällande för anstalter, stiftelser och andra dylika juridiska personer af mångskiftande beskaffenhet och stor ekonomisk betydelse.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t tackes låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelser, hvarigenom den rättsliga ställning, hvilken kan pröfvas böra tillkomma annan förening än sådan, som har ekonomisk verksamhet till sin uppgift, måtte lämpligen regleras.

Stockholm den 10 maj 1899.

Med undersätlig vördnad.